

Josif Dschugaschvili «Stalin» (1879–1953) ha duvrà parolas nazionalisticas russas per stimular la populaziun sovietica a cumbatter l'agressiun nazista.

Nostalgia sovietica en Russia

Ils pievels deportads da Stalin

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **L'URSS dal dictatur Josif Dschugaschvili «Stalin» (1879–1953) ha duvrà parolas nazionalisticas russas per stimular la populaziun sovietica a cumbatter l'agressiun nazista. Stalin n'era betg russ, ma enconuscheva fitg bain il pievel russ. «Partida e regenza evocavan la voluntad da tegnair la dira cun far endament ils valurus defensurs da la libertad cunter l'Urden teutonic (13avel tschientaner), ils Mongols (14avel), ils Polacs (entschatta dal 17avel) e Napoleun (1812), ils prinzis, generals e burgais ch'eran sa distinguids en ils cumbats per la patria russa (...).** L'aspect negativ pertutgava quels pievels ch'ins suspectava da collavurar cun l'inimi. Tranter 1941 e 1944 (...) han ins deportà en l'Asia centrala ils Tudestgs da la Volga, ils Caratschaj, Calmücs, Tschetschens, Inguschs, Balcars e Tatars da la Crim*.

La revista «Pogrom» da la Societad per pievels smanatschads (SPM) deditgescha ina gronda part da ses davos numer (www.gvbv.de) a lezs pievels, cun la lingia grossa: «Die Wunden schmerzen noch immer.» Las pp. 72–73 reproduceschan l'intervista da Sara Reinke (SPM) ad Anna Schor-Tschudnovskaja, collavuratura scientifica da «Memorial», organisaziun russa per dretgs umans.

Malfatgs taschentads u minimisads

«Co sa cuntogna la Russia d'oz [strusch 143 milliuns olmas] cun l'ierta da las deportaziuns collectivs?» Resposta: «Il svilup en quest connex è cleramain negativ.

Durant la ruina da l'URSS enturn 1990 han las medias publicità blers rapports critics davart Stalin. Ma suenter quindesch onns sut Putin è svani l'interesch critic per lezza dumonda. Quai na giess tuttina betg a prà cun la nostalgia sovietica e stalinista che sa derasa en l'elita politica ed en la societad russa.» Sarah Reinke: «Co statti cun ils malfatgs da Stalin en las scolas russas d'oz?» Memorial: «Tut quels da l'URSS vegnan strusch tractads, ubain i vegnan descritti a moda sfalsifitgada. Quai dependa da la scola u da la magistraglia. Ils mezs d'instrucziun uffizials na resguardan betg las deportaziuns. Pliaras organisaziuns nunstatalas han dentant elavurà material pedagogic ch'ins po chattar sin l'internet.» La SPS: «Co per tschaiva il public russ ils pievels deportads?» Memorial: «Quai va da l'indifferenza a tentativas da giustifitgar las deportaziuns: Ils pievels pertutgads sajan vairamain stads illoials, i hajan commess attentats en la retroterra da la front da l'Armada cotschna (...). Tgi s'interessa oz per las deportaziuns sovieticas? Ubain insaquant activists curaschus aifer ils pievels pertutgads, ubain organisaziuns russas per ils dretgs umans sco 'Memorial'. Questa è dentant disfamada tar il public russ, perquai che sia lavur na saja betg patriotica e vegnia finanziada da l'exteriur.»

Mitus istorics empè da savida objectiva

La SPS: «Il 1944 han ins deportà ils Tatars da la Crim. En mars 2014 ha la Russia annectà la Crim. Ella metta oz ils Tatars sut squitsch per ch'i surpiglian il dretg burgais

russ. Ins ha disturbà fitg las commemoraziuns da la deportaziun (...). Datti oz en Russia ina solidaritad cun ils Tatars da la Crim?» Memorial: «Solidaritad cun ils Tatars da la Crim datti strusch. Il public russ na sa atgnamain betg ch'i possa esser grev per Tatars da viver puspè en Russia sco burgais russ (...). Ins ha plitost rapportà ch'i sa legrian da vegnir sut Moscau e che la Russia als dettia bler dapli dretgs e vistas che pli baud l'Ucraina. Quai na constat dentant betg.» La davosa dumonda da la SPS tuna: «Tge munta l'indifferenza bunamain totala areguard ils malfatgs da Stalin?» La resposta gida a chapir la Russia d'oz: «Quai munta ch'ins dovra vinavant furmas e tradiziuns sovieticas ed autoritaras da pussanza (...) e ch'ins transmita ina cultura politica da la violenza sco moda e maniera da schliar problems da convivenza sociala (...). Tiers vegnan la pauca savida istorica e la predominanza da mitus istorics (...). Ins craja per exempel che la vita en l'URSS saja stada bler pli segira e stabla ch'en la Russia d'oz (...). Ins è pront d'unfrir bler per cuntanscher ina finamira ch'ins resguarda sco pli auta (...). En las medias russas preschent'ins umans sco la paupra pensiunada pronta da renunziar ad ina part da sia modesta renta per sustegnair la politica russa en l'Ucraina da l'ost.» Perquai è il pievel russ oz pront d'acceptar las consequenzas da las sanziuns economicas decididas da l'Occident.

* Helmut Altrichter, *Kleine Geschichte der Sowjetunion 1917–1991*. Quarta ediziun actualisada e schlargiada. Minca (C. H. Beck, ISBN 978 3 4306 65215 8) 2013, p. 111. La glista dals pievels deportads n'è betg completa.